

Az Újság

8 évi. - 17 szám | független politikai napilap

SALONTA, 1936
január 22

szerda

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre: 35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős: GAÁL SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SALONTA PIATA UNIRII No 13.

230 kilométert nyomult előre teljes hosszában az olasz front Dolónál

Az olasz sajtó és propagandaügyi minisztérium legfrissebb hadijelentése szerint a Dolói győzelem után Graziani tábornok frontja 230 kilométert nyomult előre és üldözik a menekülő Deszta herceg csapatait. Tegnap az olasz csapatok elfoglalták ezen a front-

szakaszon Filtu községet, amely stratégiai szempontból igen fontos hely. Eritreában a hadirepülők sikeresen bombázták az ellenséges állásokat s a füzérség is bombázta a kétségbeesetten védekező abesszineket.

Megdrágul a gyufa is

Bucurestiből jelentik: A Tempo értesülése szerint a dohány és a cigaretta árának felemelése után meg-

drágul rövidesen a gyufa is. A gyufa árának felemelésére rövidesen sor kerül.

Ma kezdődnek a községi választások a megyében

A megyei községi választások ma, kedden reggel kezdődnek meg mindenfelé. A választási központokra kirendelt törvényszéki bírák tegnap éjszaka utaztak el kerületi székhelyükre.

Harmincnegy bihormegyei községben nem lesz választás, miután ezeken a helyeken csak egy listát tettek le.

Ijesztő méreteket ölt a hadikészülődés a Földközi-tengeren

Rómából jelentik: A Földközi tengeren való hadikészülődések egyre ijesztőbb méreteket öltenek.

Dodecanos sziget körül a görögök végeznek hajóhadukkal csapatmozgásokat. Lefoglalta a görög kormány az összes halászbár-

kákat és hadicélokra alakították át őket. Az olaszok készülődése egyre nagyobb méreteket ölt.

Nap mint nap olasz hadibajók futnak ki municiót és élelmiszert szállítva.

Ausztria célja:

A szomszéd államokkal való gazdasági együttműködés

Bécsből jelentik: Az osztrák hazafiúi front vasárnapi gyűlésén Schuschnigg kancellár felszólalt és a követ-

kezőket mondotta:

— Ha egyik oldalon gazdasági életünk kilátásai szűk térre szorultak,

a másik oldalon kell megfelelő helyet nyerni. A szomszédos államokkal való gazdasági együttműködés kiépítése az osztrák kormány célja, mert elsősorban élni kell, azután lehet csak vitázni és filozofálni. Ezután Schuschnigg kancellár kitért a kisebbségi kérdésre és így folytatta beszédét:

— Ausztriában idegen népcsoportok is élnek és az osztrák kormány nem akar megfosztani senkit sem a népiségétől. Feladata az, hogy nemzeti tekintetben békítően dolgozzék és a nemzeti igazságot képviselje.

A város segítse a cserkészeket

A belügyminisztérium egy ma ideérkezett leiratában felhívja a várost, hogy tehetségéhez mérten járuljon hozzá a cserkészek alapjához.

Schreiber Szipor halála

Szombaton Budapesten meghalt városunk csaknem fél évszázadon keresztül köztisztviselőként állott polgára Schreiber Szipor.

A 90-es évek elején került Salontára, amikor is bérbe vette a róm. kat. püspökség Kölesér pusztáját. Kifünő gazda volt és tevékeny részt a közéletben is. Tagja volt a vármegyei törvényhatóságnak, a városi képviselő testületnek s a Toldi malom igazgató-ságának.

Budapesten temették el és halála gyászba borította nagyszámu családját, valamint a Sternthal, Schwarcz és Gyémánt családokat is.

Felhívás

A control hivatal felhívja az alant irt ifjak figyelmét arra, hogy irodájában három nap alatt, katonai ügyük elintézése végett jelenjenek meg. Katona Iosif, Nagy Ludovic, Olah Ludovic, Nemes Mihaiu. Erdei Ludovic, Guias Ioan, Rosenblau Samuil, Sárközi Ludovic, B. Szabó Gheorghe, Nica Paul, Lengyel Iosif, Sabău Gheorghe.

A nagyvásár

Siculán január 27-én lesz megtartva.

Hirdessen az „Az Újság-ban”

Hócipő, hócsizma legolcsóbb bevásárlási helye

Női harisnyák, nyakkendők, kalapok, kötöttáruk, komólcipők, gyerekcipők nagy választékban

IMPREGNALT VIKTORIA KEMÉNY GALLÉR KAPHATÓ!

Kovács Lajos divatáruháza (Fenyvesi gyógyszerlár mellett)

A milliós értékű Apponyi-birtokot akarja elperelni egy tapolcsányi cipésmester

Aki fűtetlen szobában az Apponyi grófok millióiról álmodozik - A nadlányi birtok története a Népszövetség előtt - Hajsza a hatalmas örökség után

Nyitóról jelentik: Hivatalosan nem nyomortanyák, hanem kényszerlakások negyedének nevezik Tapolcsány periferiáját, ahol egy délután újságíró kollégámmal bandukoltunk.

— Wagner Rezsőt keressük, — álltunk meg az egyik ajtóban, — amely felett ott lógott Wagner cégére. Megtört külsejű, idősebb ember nyitott ajtót.

— Én vagyok Wagner Rezső, tessék beljebb járni! — Csakhamar benn ültünk Wagner egyetlen szobájában, amely egyúttal konyha is s amelyben feleségével és négy gyermekével lakik. Egy ajtó védi az egész családot a hófúvások és a tél hidege ellen. Szerencse még, hogy az idei téllal úgy van az ember, hogy nem tudja, téiben, vagy koratavasban tapos-e.

— A Magyarovics hagyatékról érdeklődnek az urak? — legyintett

Modern szőnyegek!

GOBELIN KELIN FÜGGÖNYÖK!

Legujabb színes munkához minták érkeztek

Csipke különlegességek, fejdíszek, rózsák ruhára, zsemper és angóra pamutok nagy választékban

Rubinné Minerva áruháza

Wagner — úgy látszik kár volt az egész hajszáért, amely életemet felőrölte.

Idegen kézre került a nagy-apponyi Apponyi vagyon, amelyhez az én örökségem is tartozott.

Ha jól értesültem, az eladás után nem maradtak meg az ősi birtokból, csak az erdőségek, vagy talán mégsem? Hisz oly igazam van! S oly egyszerű az én történetem, néhány mondat az egész.

A nadlányi paraszt hagyatéka

— 1876-ig nyulik vissza a történet,

— magyarávza Wagner, — ekkor halt meg a felsőnyitrai Nadlány községben Magyarovics Milán. Dásláv származású volt, de hatalmas vagyont szerzett. Saját kastélyában lakott Nadlányban, rengeteg földje, több malma s hatalmas juhtenyésztése volt. Óriási vagyona ellenére sem vetette le a parasztyűt, nem szégyelte származását. Igazi parasztnábob volt. Özvegy ember volt, felesége három évvel előtte halt meg, ott élt a parasztnábob egyetlen, közben szintén megözvegyült lányával. 1876-ban Magyarovics Milán egy lakoma után váratlanul rosszul lett. Elküldte a leányát a bírósághoz, azzal, hogy bozza magával a végrendelet tanúkat. Mire azonban a leánya a bíróságra és tanúkkal visszaérkezett, a nadlányi parasztnábob meghalt. Végrendelet nélkül.

— Minthogy a nadlányi parasztnábob végrendelet nélkül hunyt el — magyarázza szinte jogi precizitással Wagner, — a birtok természetesen Magyarovics leányát illette volna meg, mint egyetlen örökös. Ezzel szemben a hagyatéki leltárt állítólag úgy vették fel, hogy Magyarovics örökösök nélkül halt meg. Lehet, hogy másként történt a dolog, át kellene nézni a hagyatéki iratot, tény azonban — hogy

a nadlányi birtok örökösök hiányában a koronára szállt vissza.

Tekintve, hogy a szabadbirtok közvetlen szomszédságában feküdt az Apponyi grófok birtoka, akik a szomszédos Nagypapponyban székeltek,

a király azután a formailag szabadbirtokká vált birtokot az Apponyiaknak ajándékozta.

— No és hogy kapcsolódik bele maga ebbe a fantasztikus történetbe? — vetettem fel a kérdést.

Wagner Rezső elkomolyodott:

— Magyarovics unokája az én első feleségem volt. Tehát nemhogy örökösök nélkül maradt a nadlányi birtok, de még ma is élnek az örökösök, akiket ez a vagyon megillet. Meg is mozgattam értük minden követ. Sok

fiskális kezében volt már ez az ügy, de egy sem csinált vele semmit. Azt mondták, nagy ügyről van szó, hozzák előleget. Hát hol vegyek én előleget, amikor soha nem volt annyi pénzem sem, hogy családomnak enni adjak.

— Voltam ebben az ügyben annakidején audencián a királynéi is — magyarázta Wagner — ígéretet is kaptam, hogy kivizsgálják az ügyet, persze nem történt semmi. Perek lavínáját indítottam eredménytelenül. Az elnöki irodának is írtam, a kompetens minisztériumhoz utasították.

Beadvánnyal fordultam a Népszövetséghez és kérvényemet formai okokból elutasították.

Illetve, hogy szabatos legyek, visszatartották. A beadvány nyelve nem volt francia, mint az alapokmány megköveteli.

Megmutatta Wagner a Népszövetséghez írt kérvény másolatát.

— Ugyanilyen volt az eredeti is! — jegyezte meg.

Megnéztem a kérvényt. Négy oldal kézzel írva. Kaligrafikus betűkkel. Sok éjszakán át írhatta Wagner a tapolcsányi nyomortanyán, ahol a fűtetlen szobában milliókról álmodozott. Az Apponyi vagyonról.

Az apponyi várrom alatt

A vonat a romantikus Felsőnyitra falvai között bumlizott. Szép, történelmi patinájú vidék. A távolból épp a nagyapponyi várrom emelkedik a tavaszi égen. Gazdája, Apponyi Henrik, a híres, közszeretettel álló oroszlánvadász és világutazó a családi sírboltban fekszik. Nemrégiben temették csak el a daliás nimródót. Tragikus halálát annakidején szerte kommentálták a lapok.

Kisérőm megragadta a karomat.

— Ott az apponyi várrom! Hát mit szól a nadlányi birtok történetéhez?

— Fantazmagória — válaszoltam — szinte tragikus fantazmagória. Oly egyszerű a tényállás s egy fiskális sem bagozott volna ki semmit?

— De hát ez a rengeteg adat! Ez a pontosság! Logikus felépítésű történet! Hát honnan szedte volna mindezt egy egyszerű csizmadia?

— Ez már nem a mi dolgunk — állapítottam meg. — A mi munkánk már kimerült. Felfedtünk a világ előtt egy furcsa embert, egy furcsa történetet. Láttuk, hogy a nyomortanyán is nyílnak álmok. Nagy és színes álmok: hatalmas birtokról, csengő aranyakról. Vagyonról, amilyenben senkinek soha nem volt része a tapolcsányi nyomortanyán.

M. L.

Hasas Áron rendőr öngyilkossága

Városunknak ismét szenzációja van: ma reggel 6 és 8 óra tájban szolgálati revolverrel szíven lőtte magát Hasas Áron madarászi születésű közrendőr.

A rendőrt úgy feljebbvalói, mint a nagy közönség rendes, jóra való embernek tartotta s így első pillanatra mindenki érthetetlennek tartotta szegény Hasas Áron sötét elhatározását.

Előkerült a búcsúlevél

Még az öngyilkosság első perceiben rejtély volt, mi vitte rá Hasast az öngyilkosságra, a hamarosan előkerült búcsúlevél megoldotta azt. Hasas Áron ugyanis hátrahagyott levelében feltárta életuntságának okát. Rövid idővel ezelőtt ugyanis kibérelte

az Aradi uti Haragos féle vendéglőt, — amelyet felesége vezetett. A vállalkozás adósságokba hajította az addig szerény fizetéséből tisztességesen megélő rendőrt. Nem ment az üzlet, az adósságokat pedig fizetni kellett.

Ne boncoljanak fel, feleségem pedig vigyázzon gyermekeimre

szavakkal végződik Hasas Áron rendőr utolsó levele.

Az élet egy hajótöröttje egy revolverlövessel intézte el azt, a mire a földön más megoldást találni nem tudott.

A hatóság a temetési engedélyt kiadta s a tragikus végű rendőr felboncolását így mellőzni fogják. Temetése holnap lesz az aradiúti gyászház-tól.

25-én tárgyalja

a timisoarai revíziós bizottság Kovács Sándor és rokkant társai elbocsátási ügyét

Már többször foglalkoztunk Kovács Sándor, Nagy Ferenc és Seres Mihály városi szolgák — valamennyien hadirokkantak — elbocsátási ügyével. Nevezettek a tanács határozatát megfelelőbbé tették s annak tárgyalására a revíziós bizottság folyó hó 25-ikét tűzte ki.

Ugyanakkor lesz Kovács Sándor az elbocsátott temető csősz revíziós tárgyalása is, melyen Kovács személyesen fog megjelenni, így akarván bebizonyítani, hogy ő tud románul és így elbocsátása törvénytelen volt.

Gazdasági előadások Turda és Alba megyékben

Az Erdélyi Gazdasági Egylet téli vasárnapi falusi gazdasági előadás sorozatát az ünnepek után újból megkezdte és legutóbb előadásokat tartottak Rass Károly gimnáziumi tanár, Török Bálint E.G.E. igazgató, Seyfried Ferenc E.G.E. gyakornok és Kiss Jenő Chiend, Badeni, Uioara és Vințul de Sus községekben. Az előadásokat minden községben nagy számban hallgatta az érdekelt gazdaközönség mindenütt azt a kívánságát fejezték ki a magyar kisgazdák, hogy minél sürűbben ismételtesse meg az egyesület ezeket a gazdasági, kultura fejlesztése és terjesztése érdekében

álló tudományos alapon, népies modorban tartott szak előadásokat. Az egyesület ez évben főleg a gyümölcsstermelés fejlesztése és gyümölcsfa védelemre, valamint a kukorica négyzetes művelésének közismertté tételére fekteti a súlyt ezeknek az előadásoknak a kapcsán.

Tavaszi nagy divatlapok már kaphatók D o m e könyvkereskedésében. Nőiszabóknak és varrónőknek úgy a nagy — mint kis divatlapoknál nagy árengedmény.

ISKOLAI FELADAT

Az iskolában a kislányok azt a feladatot kapták, hogy az árva gyerekről írjanak dolgozatot. A kis Pipike ezt írta:

„Kovács Mancika árva gyerek volt, nem volt sem apja, sem anyja. A nagynénije szánalomból szülte őt a világra“.

A Magyar Párt román nyelv tanfolyama

A Magyar Párt vezetősége egy igen éleire való eszmét valósított meg akkor, midőn román nyelvű tanfolyamot nyitott a Magyar Házban. A tanfolyam vezetője Bakos Imre, nagy hozzáértéssel és türelemmel tanítja az iskola padjait már rég elhagyott hallgatókat. Eddig 65 jelentkező van és a havi díj mindössze 75 lei. A tanfolyam mindössze három hónapos, mely idő alatt Bakos Imre teljes eredményt vár hallgatóitól. Jelentkezni még mindig lehet a Magyar Házban.

Mercur cipőszalón

az őszi szezonra kivételes olcsó árak mellett készít női, férfi és gyermek cipőket. Ugyiszintén polgári és tiszti csizmákat, valamint vízmentes vadász cipőket. Galea Reg. Ferdinand, S. Nagy Gyula ház.

Tanulót felveszek.

— Mi a különbség egy tizenégy éves és egy husz éves leány között?
Nem tudom, mondd meg.
— Hat év.

A majmok katonai szelleme

A kis afrikai majmok „civilizálódnak“. A négus szolgálatában egy európai tiszt minden reggel a katonai disciplina szabályaira tanítja a fiatal ethiopiai katonákat. A majmok egy nagy fa ágai közt megbújva szorgalmasan figyelik a gyakorlatozást. Egy reggel a tiszt a szokott időnél jóval hamarabb érkezett a gyakorlóterre s nagy csodálkozással látta, hogy egy tucat majom katonás rendben marsirozik a téren s mindegyik egy faágat tart a vállán puská módjára. A majmokat a leghatalmasabb majom vezette. A tiszt láttára a majmok a fára menekültek.

Elmarad dr Tolnai Adél szerda esti előadása

A Magyar Párt holnap estére hirdette meg dr Tolnai Adél Vörösmarty Mihályról a Magyar Házban megtartandó előadását. Az előadás közbejött akadályok miatt elmaradt és ellett halaszva a jövő hét szerdájára.

Apróhirdetések

Apróhirdetés díja szavanként 1 lei 50 bani. Legkisebb apróhirdetés 10 szó. Hirdetések és apróhirdetések díjai mindenkor előre fizetendők. Nagyobb hirdetés kötésnél engedmény. „Cim a kiadóban“ jelzés külön 5 lei. Allástkeresőknek 50 százalékos kedvezmény. Hirdetéseket naponta déli 11 óráig vesszünk fel.

EGY fiu tanulónak fizetéssel felvétetik a Szántó Áruházban.

Használt de jó karban lévő divány és gyermek kocsis, 4 drb. erős, vasalt nagy láda és egyéb holmi olcsón eladó. Str. Mihai Viteazul 29. 1—2

ELADÓ egy ágy Str. Arany 23.

Mielőtt eladja próbálja meg, hogy arany, ezüst tárgyakért legtöbbet fizet O r e n d i Lajos ekszerész.

Eladó Bajza ucca 3. sz. ház. Ért. u. o.

Eladó egy jókarban lévő női télikabát. Str. Horia 19.

Lezuhant egy repülőgép: 13 utas szörnyethalt

Newyorkból jelentik: Az Associated Press lapazi értesülése szerint egy három motoros repülőgép Challavin-

tonál lezuhant. Tizenhárom ember életét vesztette.

Megnyilt Londonban az első vendéglő, ahol ebéd után szundítani lehet

Londonból írják: Az angol fővárosban megnyílt most egy étterem, amely elsőnek honosított meg egy olyan intézményt ami eddig hiányzott minden étteremből. Tudvalevő dolog, hogy a legtöbb ember szeret ebéd után kissé leheveredni és szundítani egyet. Aki vendéglőbe járt étkezni, annak nem igen volt módja erre. Az új londoni étterem most azután segített ezen a hiányn. Minden ven-

egek módjában áll ebéd után visszavonulnia egy külön szobába, ahol egy szőfán azután elszundikálhat. Csak meg kell mondania a pincérnek, hogy mikor költsek fel. A szundikálásra is berendezett étterem óriási népszerűségnek örvend az angol fővárosban. Csaknem állandóan tele van részint étkezőkkel, részint szundikálókkal.

Anunt

„Clubul Tineretului Intelectual din Salonta” cu onoare invită pe toți intelectuali din Salonta că ia parte la prima

serată dansantă

ce va avea loc la reședința clubului, în sălile Casinoului în seară zilei de 23 Ianuarie 1936. orele 9.

Muzică aleasă, gratar special. Taxa de intrare binevola.

„COMITETUL DE 5.”

Értesítés

A „Salontai Intellektuel Ifjak Klubja” tisztelettel meghívja a helybeli összes intellektueket klubhelyiségébe (Kaszinó összes termeiben) 1936 január 23-án este 9 órai kezdettel rendezendő első

táncestélyére

Kitűnő zenéről, szolid és pontos kiszolgálásról gondoskodva van. Beléptidij tetszés szerint.

Az „5 ÖS BIZOTTSÁG”

Nyomtatvány,

n é v j e g y

legolcsóbban

az „Az Ujság”

nyomdájában. Piața Uniri 13.

A főtt lúg megölt egy hároméves kislányt

Satu-Mare. A satumaremegyei Negresti községben Ciceo Mihályné földműves felesége egyedül hagyta a konyhában három éves Anna nevű kislányát. A gyermek a tűzhely szélén lévő lugos fazekat magára rántotta s az égési sebekbe még aznap belehalt.

Rádióműsor

Kedd, január 21. Bucuresti. 18'15 Lemezek. 20'15 Kétzongora. 20'50 Ének. 21'30 Hangverseny.

Budapest. 1'05 Cigányzene. 2'30 Rendőrzene. 5'10 Asszonyok tanácsadója. 6 Hanglemezek. 7'55 Előadás. 8'30 „Don Juan.” Dalmű 2 felvonásban.

Szerda, január 22. Bucuresti. 18 Zenekar. 20'15 Operettlemezek. 21'05 Orgona és cselló. 22'05 Ének. 22'45 Rádiózenekar.

Budapest. 1'05 Hanglemezek. 2'40 Éneknégyes. 5'10 Diáklőra. 6 Katonazene. 7 Előadás. 7'30 Cigányzene. 8'40 „Julika.” Hangjáték 4 vidám részben. Irta: Csurka Péter. 10'25 Zongora. 11'20 Zenekar.

PECH

Krix csodálkozva kérde Kraxtól

— Mi jutott eszedbe, hogy tíz évi házasság után pont most született gyereketek?

— Nagyon egyszerű a dolog, — feleli Krax, — eddig nem volt annyi pénzünk, hogy gyerek is legyen.

— És?

— Nu, most már annyi se volt, hogy ne legyen.

Új hordók

30--700 literig

legolcsóbban

KISS LAJOS

kádár mesternél
ORADEA, Piața Venetiei 12.

SPORT

Felhívás

Felkérem az NSC összes játékosokat, hogy ma, kedden este a klub helyiségben a tornatréningsen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. INTÉZŐ.

Eladó:

26 hold szántó a Horgaséri dűlőben, 1100 négyszögöl szőlő és gyümölcsös a Széchenyi kertben, 10 kis hold föld a Simonkéri dűlőben,

2 hold föld a Vimeri dűlőben, 135 négyszögöl szőlő a Vénkertben egy complete szép ebédő beredezés,

egy zongora,

20 ezer leitől 350 ezer lei értékű sok ház a város különböző részein

Eladással megbízva:

Szathmáry kereskedelmi vállalata

Reg. Ferdinand 35. Mágori ház.

Az uccára portörő ruhákat kirázni, vizet kiönteni, vagy bármit kidobni nem szabad! Aki vét ez ellen, legalább annyi figyelmet tanúsítson, hogy nézzen előbb szét, kinek a nyakába zudítja a vizet, szemébe rázza a port, fejébe dobja az üres gyufásdobozt, vagy esetleg súlyosabb tárgyat. Fontos előbb kiülni, mert nem mindenki olyan udvarias, hogy megbillentsen a kalapját és gavalléros távozzon, lehetnek komolyabb következmények is.

Vállalatok figyelmébe!

A nemzeti munkavédelméről szóló törvény értelmében január hónapban benyújtandó

deklaráció-blanketta

kapható a

Székely könyv- és papíruzelte

Japán leggyorsabb vonat

A világ egyik leggyorsabb vonata Japánban készült. A nagyon szokott alakú, erős áramvonalas expresszvont a Tokio—Osaka közötti 600 kilométeres utat 6 óra alatt, tehát óránként 100 kilométeres átlagsebességgel teszi meg. Ez a legnagyobb átlagsebesség ilyen nagy távolságon.

Enyelgés

— Vedd tudomásul, hogy abesszin divat következik.

— És az mi?

— Ha nem adsz pénzt abesszin kosztümre, megesszek.

Gumipatkó

Szabadkáról jelentik: Szabadkai Milojević Sándor érdekes találmányt mutatott be az érdeklődőknek. Ez a találmány nem egyéb, mint a gumipatkó. Előnyei a következők: aszfaltútcán a ló patájával nem idéz lármát, a patkolásnál a vasszegek nem hatolnak be a ló patájába és gumipatkó ötven-hatvan százalékkal olcsóbb a vaspatkónál. Milojević találmányát az egész világra szabadalmaztatni akarja.

Tip. „Az Ujság” nyomdája Salonta